

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту

Затверджено

на засіданні кафедри фінансів, грошового обігу і кредиту
економічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 01.02.2023 р.)

Завідувач кафедри М.І. Крупка

Силабус з навчальної дисципліни вільного вибору студента
«Ділова розвідка та фінансові розслідування»

Львів - 2023 р.

Силабус курсу

ДІЛОВА РОЗВІДКА ТА ФІНАНСОВІ РОЗСЛІДУВАННЯ

2023-2024 навчальний рік

Назва курсу	Фінансові розслідування та Національна оцінка ризиків
Адреса викладання курсу	м. Львів, пр. Свободи, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра фінансів, грошового обігу і кредиту
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	ГСЕ:2.02 Дисципліна вільного вибору циклу загальної підготовки
Викладач (-і)	Підхомний Олег Михайлович, доктор економічних наук, професор
Контактна інформація викладача (-ів)	oleg.pidkhomnyi@lnu.edu.ua +0380673028985
Консультації по курсу відбуваються	щовівторка, 15.00-17.50 год.(економічний факультет, пр. Свободи, 18) Онлайн-консультації
Сторінка курсу	

Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам навчального процесу необхідні знання для того, щоб сформувати у майбутніх бакалаврів систематизовані правові, організаційно-економічні, аналітичні й програмно-технічні уявлення, теоретичні погляди та практичні уміння, які дадуть їм змогу ефективно використовувати одержані навички при розв'язанні проблем управління ризиками фінансово-економічної діяльності та виявлення фінансових складових різних правопорушень.
Коротка анотація курсу	Запропонований курс має прикладне спрямування, даючи змогу студентам ознайомитись із прийомами роботи аналітиків у сфері безпеки, аудиторів, фахівців з фінансового моніторингу, працівників правоохоронних органів, служб безпеки суб'єктів господарювання, журналістів-розслідувачів. Серед головних проблемних питань дисципліни: ознаки й типології сумнівних клієнтів, ділових партнерів, фінансових операцій, загальні й специфічні методи ділової розвідки та фінансових розслідувань, використання сучасних інформаційних технологій у сфері економічної безпеки.
Мета та цілі курсу	Мета навчальної дисципліни „Ділова розвідка та фінансові розслідування” – ознайомити студентів з актуальною проблематикою ділової розвідки та фінансових розслідувань як прикладної дисципліни, методи якої використовують у системах контролю та обґрунтування економічних рішень на рівні міжнародних організацій, державних органів та суб'єктів господарювання.
Література для вивчення дисципліни	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аркуша Л. І. Деякі особливості розслідування легалізації (відмивання) доходів, одержаних в результаті організованої злочинної діяльності. Юридичний вісник. 2012. № 2. С. 87–91. 2. Аркуша Л. І. Механізм відбиття слідів (ознак) злочинної діяльності легалізації (відмивання) доходів, отриманих злочинним шляхом, в основних групах документів. Південноукраїнський правничий часопис. 2010. № 1. С. 226–228. 3. Взаємодія органів досудового розслідування з підрозділами Державної аудиторської служби України під час призначення та проведення ревізій у кримінальному провадженні [Текст] : метод. рек. / [А. А. Вознюк, О. М. Брисковська, А. П. Запотоцький та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С. С. Чернявського. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2018. – 40 с. 4. Замасло О., Підхомний О., Петик М. Ідентифікація загроз митній безпеці держави // Світ фінансів. – 2019. – Вип. 4(61). – С. 37–52. 5. Звіт про проведення Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму [Електронний ресурс]. – К., 2016. – 208 с. URL: http://www.sdfm.gov.ua/content/file/Site_docs/2016/20161125/zvit_ukr.pdf 6. Звіт про проведення Національної оцінки ризиків у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню)

доходів, одержаних злочинним шляхом, та фінансуванню тероризму, 2019 р. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%9D%D0%9E%D0%A0/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/Zvit.pdf>

7. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>
8. Курман О. В. Проблемні питання призначення ревізій у кримінальному судочинстві в умовах сучасних реалій законодавства. Порівняльно-аналітичне право. 2016. № 3. С. 201–203.
9. Лепський С.І. Фінансова інформація про злочинну діяльність як предмет фінансових розслідувань. Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ, 2013. - № 1. – с. 251-257.
10. Методика національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні, узгоджена Міністерством фінансів України 17.12.2018 р. URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%9D%D0%9E%D0%A0/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/Methodology.pdf>
11. Методика національної оцінки ризиків відмивання коштів та фінансування тероризму в Україні (оновлена 2021 року) URL: <https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/310/%D0%9D%D0%9E%D0%A0/%D0%94%D0%BE%D0%BA%D1%83%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D0%B8/metodyka2021.pdf>
12. Міжнародні стандарти з протидії відмиванню доходів та фінансуванню тероризму і розповсюдженню зброї масового знищення. Рекомендації FATF URL: [https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8/UKR_Compilation%20book%20-%20FINAL%20\(02.02.2021\).pdf](https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D1%96%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8/UKR_Compilation%20book%20-%20FINAL%20(02.02.2021).pdf)
13. Підхомний О. Удосконалення фінансових індикаторів у методології Національної оцінки ризиків відмивання коштів в Україні / О. Підхомний, О. Бура, І. Добровольська // Вісник Львівського університету. Серія економічна. 2018. Випуск 55. С. 54-61.
14. Підхомний О. Розвиток методологічних основ Національної оцінки ризиків відмивання коштів в Україні / О. Підхомний // Формування ринкової економіки в Україні. – 2020. – Вип. 43. – С. 127–138.
15. Підхомний О. Удосконалення методології Національної оцінки ризиків у контексті інвестиційної безпеки / О. Підхомний, М. Петик, О. Брочковська // Формування ринкової економіки в Україні. – 2019. – Вип. 41. – С. 413–421.
16. Посібник щодо деяких аспектів здійснення фінансових розслідувань (дослідження фінансових відносин) URL: [https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20\(National%20Studies,%20Guidances%20etc\)/UKR_FINANCIAL%20INVESTIGATIONS%20MANUAL.pdf](https://fiu.gov.ua/assets/userfiles/200/Typologies%20(National%20Studies,%20Guidances%20etc)/UKR_FINANCIAL%20INVESTIGATIONS%20MANUAL.pdf)

17. Практикум з кримінального процесу України. Навч. посібник, за ред. акад. В.Т. Нора (у співавторстві). – Львів: видав. ЛНУ ім. І. Франка, – 2017. – 376с.
18. Розшук незаконно отриманих активів - практичний посібник. Міжнародний центр з повернення активів Базельський інститут управління, Міжнародний центр з повернення активів, 2015 (оригінал, англійська мова) / 2016 (переклад українською мовою).
19. Фінансові розслідування у сфері протидії легалізації злочинних доходів в Україні [Текст] : метод. рек. / [С. С. Чернявський та ін.]. – Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2017. – 164 с.
20. Швець В.Є. Основи бухгалтерського обліку та судово-бухгалтерської експертизи: Підручник. - Львів: ЗУІВЦНК, 2005. - 240 с.
21. A structured approach to Enterprise Risk Management (ERM) and the requirements of ISO 31000 The public risk management association. URL: <https://www.ferma.eu/app/uploads/2011/10/a-structured-approach-to-erm.pdf>
22. Becker, G. M. (2004). A practical risk management approach. Paper presented at PMI® Global Congress 2004-North America, Anaheim, CA. Newtown Square, PA: Project Management Institute. URL: <https://www.pmi.org/learning/library/practical-risk-management-approach-8248>
23. Hyungwook Yang, Hyeri Kim, Hangbae Chang A Study on Industrial Security Experts Demanding Forecasting in Intelligent Sensor Network. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1155/2015/935492>
24. Ji-Yeon Yoo, Min-Hyeok Lee Study on the concept and scope of industrial security in major countries. URL: <http://www.iosrjournals.org/iosr-jhss/papers/Vol.%2023%20Issue2/Version-10/F2302103238.pdf>
25. Kang Ju-young, Lee Bansu. (2015) A Study on Combined Education for Industrial Security Manpower Training.
26. Maarten Merkelbach, Pascal Daudin From Security Management to Risk Management. Critical Reflections on Aid Agency Security Management and the ISO Risk Management Guidelines Issued by: Security Management Initiative. URL: https://www.files.ethz.ch/isn/137850/SMI_views_risk_management_-_May_2011.pdf
27. Maksym Hrebenuk Problematic issues and threatening tendencies of the raidership spread in Ukraine. URL: https://mndcentr.com/vydania/pdf_publ/gr_12_18.pdf
28. Oleg Pidkhomnyi and Mariya Rubakha (2020). Financial factors for restraining the underground economy: case of Ukraine. Economics of Development, 19(2), 1-12.
29. Pidkhomnyi O. Confidence as the national economy pricing and shadowing factor: The case of Ukraine / O. Pidkhomnyi, N. Demchishak, Dropa Ya. // Revista ESPACIOS. Vol. 40 (Number 20) Year 2019. Page 21.
30. Pidkhomnyi O., Demchyshak N., DropaYa. Population financial activity in the formation of indicators for public confidence level and shadow economy risks: the case of Ukraine. Espacios. 2019. № 40(38). P. 16-17.
31. Scott Patterson, Dark Pools: High-Speed Traders, A.I. Bandits, and the Threat to the Global Financial System, Crown Business (June 12, 2012) 978-0307887177
32. Security-Management Practices Pearson the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland. URL: <http://catalogue.pearsoned.co.uk/samplechapter/078973446X.pdf>

	<p>33. Threat Analysis Group. URL: https://www.threatanalysis.com</p> <p>34. Y. Brooks (2009) What is security: Definition through knowledge categorization. P.11-12.</p>
Тривалість курсу	90 год. 3 кредити
Обсяг курсу	<p>32 год аудиторних</p> <p>3 них 16 годин лекцій</p> <p>16 годин практичних занять</p> <p>58 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу студент повинен:</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - функції та структури систем ділової розвідки та фінансових розслідувань на рівні суб'єктів господарювання, державних органів і міжнародних організацій; - міжнародні тенденції та системи протидії фінансовим злочинам; - головні концепції ділової розвідки, фінансових розслідувань та їх еволюцію; <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проводити аналіз документів, господарської діяльності та окремих фінансових операцій на предмет виявлення можливих зловживань; - оцінювати вразливості систем фінансового контролю та моніторингу на мікро- та макрорівні; - застосовувати ризик-орієнтований підхід до виявлення підозрілих фінансових операцій та діяльності; - збирати й використовувати доказову базу в боротьбі з фінансовими злочинами; - користуватись базами даних, відкритими джерелами інформації та відповідним програмним забезпеченням у фінансових розслідуваннях; - взаємодіяти із суб'єктами господарювання, контролюючими та правоохоронними органами України, інших держав, міжнародними організаціями з питань управління ризиками та фінансових розслідувань.

Формат курсу	Очний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін: «Філософія».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентації Лекції Аналітичні завдання Дискусії
Необхідні обладнання	Проектор Роздатковий матеріал Навчальний посібник Навчально-методичні рекомендації
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	20 балів – МК 1 20 балів – МК 2 20 балів - презентація 20 балів - індивідуальне завдання 20 балів - виконання домашніх завдань та ведення тематичного словника 100 балів – за залік

**Питання до заліку чи
екзамену**

1. Управління загрозами фіктивного підприємництва у національній економіці України
2. Протидія шахрайствам у сфері підприємництва
3. Інформаційне забезпечення протидії нелегальним фінансовим операціям в Україні
4. Організація системи фінансового моніторингу на рівні суб'єкта господарювання
5. Функціонування системи фінансового моніторингу на рівні суб'єкта господарювання
6. Розвиток методології Національної оцінки ризиків нелегальних фінансових операцій в Україні
7. Система фінансового контролю у сфері податкових відносин в Україні
8. Оцінка ризиків інвестиційних процесів в Україні
9. Оцінка ризиків договірних відносин суб'єктів господарювання в Україні
10. Ресурсний підхід до оцінювання ризиків ділових відносин в Україні
11. Моніторинг операцій фінансування тероризму діловими одиницями
12. Вплив організованої злочинності на підприємництво в Україні
13. Система виявлення кінцевих бенефіціарних власників підприємницьких структур
14. Вплив тіньової економіки на управління фінансами підприємств в Україні
15. Управління фінансами підприємств в умовах загроз рейдерських атак
16. Чинник кібербезпеки в управлінні фінансами підприємств
17. Вплив криптовалютних операцій на фінансову безпеку підприємницьких структур
18. Розвиток концептуальних основ управління ризиками суб'єктів господарювання
19. Вплив зовнішньоекономічних операцій на фінансовий стан підприємств в Україні
20. Значення репутаційних ризиків в управління фінансами підприємств
21. Методи аналізу моральних ризиків в управлінні фінансами підприємств
22. Вплив державних структур безпеки на фінансовий стан підприємств в Україні
23. Міжнародні стандарти управління ризиками підприємницької діяльності
24. Вплив чинника офшоризації на фінанси підприємств в Україні
25. Методологія дослідження фінансів нелегальних промислів в Україні
26. Система фінансових санкцій у стримуванні правопорушень у сфері господарської діяльності
27. Проблема нелегальних банкрутств в Україні
28. Вплив корупції на підприємництво в Україні
29. Роль аудиту в підвищенні рівня безпеки вітчизняних підприємств
30. Вплив електронних форм розрахунків на фінанси та безпеку підприємств

31. Методи фінансового моніторингу підприємницької діяльності політично значимих осіб
32. Секторальна оцінка ризиків використання суб'єктів підприємництва для нелегальних фінансових операцій
33. Фальсифікація документів як чинник фінансової безпеки підприємств
34. Інституційно-правові основи та суспільне значення фінансових розслідувань.
35. Поняття інформації та дезінформації у контексті ділової розвідки та фінансових розслідувань.
36. Методологічні й концептуальні засади ділової розвідки та фінансових розслідувань.
37. Фінансові розслідування на рівні суб'єктів господарювання.
38. Методи роботи органів державного фінансового контролю.
39. Система фінансового моніторингу.
40. Фінансові розслідування правоохоронних органів.
41. Судово-бухгалтерські експертизи.
42. Розвиток інформаційних технологій ділової розвідки та фінансових розслідувань.
43. Роль громадськості та засобів масової інформації у фінансових розслідуваннях.
44. Поняття фінансових злочинів, економічна теорія злочинів та покарань і загальна характеристика фінансових розслідувань.
45. Фінансові злочини в Кримінальному кодексі України.
46. Економічне тлумачення заходів запобігання та протидії злочинності.
47. Суб'єкти та зміст фінансових розслідувань.
48. Роль Національної оцінки у фінансових розслідуваннях (НОР).
49. Призначення та альтернативні методології НОР.
50. Практичний досвід НОР в Україні.
51. Доповнення НОР секторальними оцінками ризиків.
52. Розслідування відмивання незаконних доходів як завершального етапу фінансових злочинів.
53. Поняття предикатного злочину.
54. Зв'язок предикатного злочину та відмивання доходів від нього.
55. Автономне розслідування відмивання незаконних доходів.
56. Використання відкритих джерел інформації у розслідуванні фінансових злочинів.
57. Спеціалізовані інтернет-ресурси ділової розвідки та фінансових розслідувань.
58. Відкриті бази даних у діловій розвідці та розслідуванні фінансових злочинів.
59. Система запитів у діловій розвідці та фінансових розслідуваннях.

	<ul style="list-style-type: none"> 60. Інформаційно-аналітичні технології у розслідуванні фінансових злочинів. 61. Автоматизовані системи обміну інформацією у фінансових розслідуваннях. 62. Технології автоматизованої обробки даних про підозрілі фінансові операції. 63. Проблеми інтеграції інформаційних технологій у фінансові розслідування. 64. Система інститутів протидії фінансовій злочинності. 65. Міжнародні інститути протидії фінансовій злочинності. 66. Національні інститути протидії фінансовій злочинності. 67. Взаємодія інститутів протидії фінансовій злочинності. 68. Спеціальні прийоми розслідування фінансових злочинів. 69. Роль моніторингу у фінансових розслідуваннях. 70. Методи роботи експертів у фінансових розслідуваннях. 71. Паралельні фінансові розслідування. 72. Особливості розслідування окремих видів фінансових злочинів. 73. Розслідування шахрайства. 74. Розслідування ухилення від сплати податків і зборів. 75. Розслідування корупційних злочинів.
<p>Опитування</p>	<p>Анкета-оцінка з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Схема курсу

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
Тиж. 1. 2 акад. год.	Тема 1. Рішення та інформація у сфері фінансово-економічної безпеки 1. Рішення та їх види у сфері управління безпекою 2. Інформація, дезінформація, невизначеність і ризики 3. Категорії ризикових суб'єктів у контексті ділової розвідки та фінансових розслідувань 4. Види, джерела та засоби отримання інформації для ділової розвідки та фінансових розслідувань 5. Розвідувальний цикл як основа інформаційно-аналітичного процесу	Лекція <i>F2F</i>	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-28	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 2. 2 акад. год.	Тема 2. Розвідувальні заходи для запобігання кризовим явищам 1. Організаційно-правові та концептуальні основи отримання й використання інформації для запобігання кризовим явищам 2. Критерії ризиковості ділових одиниць і фінансових операцій 3. Моніторинг об'єктів розвідувального інтересу	Лекція <i>F2F</i>	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-28	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	

	<p>4. Система звітів за результатами секторальних, національних і наднаціональних оцінок ризиків</p> <p>5. Оцінювання ризиків як аналітичний і творчий процес</p> <p>6. Прогнозування у розвідувальному процесі</p>					
<p>Тиж. 3.</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 3. Фінансові розслідування у протидії економічним загрозам</p> <p>1. Події, що є об'єктами фінансових розслідувань</p> <p>2. Організаційно-правові та концептуальні основи отримання й використання інформації у фінансових розслідуваннях</p> <p>3. Система фінансових розслідувань у сфері національної безпеки</p> <p>4. Особливості діяльності різних суб'єктів фінансових розслідувань</p> <p>5. Пошук активів у фінансових розслідуваннях</p>	<p>Лекція</p> <p><i>F2F</i></p>	<p>Презентація, Навчально-методичні матеріали</p>	1-28	<p>Виконання індивідуального завдання</p> <p>Ведення тематичного словника</p> <p>Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 4.</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 4. Збереження таємниць ділових одиниць у конкурентному середовищі</p> <p>1. Організаційно-правові та концептуальні основи захисту інформації фізичних та юридичних осіб</p> <p>2. Методи захисту секретної та конфіденційної інформації</p> <p>3. Ділова контррозвідка</p>	<p>Лекція</p> <p><i>F2F</i></p>	<p>Презентація, Навчально-методичні матеріали</p>	1-28	<p>Написання Есе</p> <p>Ведення тематичного словника</p> <p>Підготовка презентації</p>	
<p>Тиж. 5.</p> <p>2 акад. год.</p>	<p>Тема 5. Людина як джерело інформації, актуальної для управління безпекою</p> <p>1. Спілкування з персоналом</p> <p>2. Спілкування з бізнес-партнерами та конкурентами</p> <p>3. Спілкування з суб'єктами підозрілої діяльності</p>	<p>Лекція</p> <p><i>F2F</i></p>	<p>Презентація, Навчально-методичні матеріали</p>	1-28	<p>Підготовка авторської анкети</p> <p>Проведення дослідження</p>	

	4. Отримання та тлумачення експертних висновків і консультацій					
Тиж. 6. 2 акад. год.	Тема 6. Використання відкритих джерел для підвищення ефективності та зниження ризиковості розвідки й розслідувань 1. Загальні орієнтири роботи з відкритими джерелами у мережі Інтернет 2. Особливості формування пошукових запитів у автоматизованих системах 3. Пошук за зображеннями 4. Соціальні мережі, форуми та маркет-плейси як джерела інформації 5. Дослідження трансакцій із віртуальними активами	Лекція <i>F2F</i>	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-28	Написання Есе Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 7. 2 акад. год.	Тема 7. Зміст та структура аналітичного процесу у сфері фінансово-економічної безпеки 1. Види аналітичних методів 2. Формулювання та шляхи перевірки версій 3. Підозри 4. Факти 5. Ідентифікатори 6. Докази 7. Достовірність інформації та обґрунтованість висновків	Лекція <i>F2F</i>	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-28	Індивідуальне завдання Ведення тематичного словника Підготовка презентації	
Тиж. 8. 2 акад. год.	Тема 8. Документація та комунікація у процесах розвідки та розслідування 1. Систематизація інформації про фізичну особу 2. Формування звіту про юридичну особу 3. Документування результатів	Лекція <i>F2F</i>	Презентація, Навчально-методичні матеріали	1-28	Застосування методики чи тесту Проведення дослідження	

	<p>досліджень ризикових операцій та діяльності</p> <p>4. Взаємодія суб'єктів ділової розвідки та фінансових розслідувань на рівні організації</p> <p>5. Взаємодія суб'єктів ділової розвідки та фінансових розслідувань на національному рівні</p> <p>6. Міжнародні системи підтримки ділової розвідки та фінансових розслідувань</p>					
--	---	--	--	--	--	--